

Začlenenie prierezových tém v ŠkVP

Prierezové témy (ďalej len „PT“) sú začlenené do jednotlivých predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách a v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch jednotlivých predmetov.

Názov PT	Značka PT	Určené predovšetkým pre predmety
Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	DOV	Všetky predmety
Environmentálna výchova	ENV	Všetky predmety
Mediálna výchova	MEV	SVP
Multikultúrna výchova	MUV	SVP
Ochrana života a zdravia	OŽZ	PVP, VP
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Všetky predmety
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPPZ	Všetky predmety
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	RVTEK	SVP, VP

Ďalšie používané značky:

- PV = primárne vzdelávanie
- NSV = nižšie stredné vzdelávanie
- PNSV = primárne aj nižšie stredné vzdelávanie
- DH = didaktické hry
- ÚC = účelové cvičenia
- SVP = spoločenskovedné predmety
- PVP = prírodovedné predmety
- VP = výchovné predmety

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (DOV)

Úvod

Zabezpečuje postupnú prípravu detí na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov so zreteľom aj na aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Ciele výchovy zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu, psychomotorickú.

Cieľ

Cieľom je pochopiť/sformovať/uvedomiť si/uplatňovať:

- ✚ funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- ✚ si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,

- ✚ zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- ✚ spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- ✚ schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- ✚ schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- ✚ význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- ✚ význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Metódy a formy realizácie:

Uskutočňuje sa v objekte školy, na detských dopravných ihriskách, alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy buď:

- ✚ priamo vo vyučovacom procese v jednotlivých (doporučených) predmetoch pri súvisiacej vzdelávacej téme
- ✚ formou blokového, projektového vyučovania
- ✚ ako súčasť didaktických hier, účelového cvičenia, alebo kurzu
- ✚ praktický výcvik na detskom dopravnom ihrisku.

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
1.	Funkcie dopravy ako riadeného systému, pravidlá a predpisy cestnej premávky	PNSV
2.	Slušnosť a právna zodpovednosť pri chôdzi .	
3.	Zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke v zmysle predpisov a pravidiel korčuliarov, cyklistov, cestujúcich (spolujazdcov) .	
4.	Nebezpečenstvá na ulici a bezpečné správanie sa v cestnej premávke v praktickom živote	
5.	Techniku chôdze a jazdy na bicykli, zvládnutie chôdze a jazdy na bicykli v cestnej premávke	
6.	Význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke. Časti bicykla a jeho údržba.	
7.	Technické podmienky dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.	

Environmentálna výchova (ENV) - vzťah medzi človekom a životným prostredím

Úvod

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľ

Cieľom je vypestovať/rozvíjať/posilňovať/prehlbovať/chápať/upevňovať/podporovať:

- ↳ schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- ↳ spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- ↳ vnímanie života ako najvyššiu hodnotu;
- ↳ aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- ↳ hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- ↳ schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.
- ↳ sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- ↳ schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.
- ↳ pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;

Metódy a formy realizácie

Uskutočňuje sa v objekte školy alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy, v teréne bud':

- ↳ priamo vo vyučovacom procese v jednotlivých (doporučených) predmetoch pri súvisiacej vzdelávacej téme
- ↳ formou blokového, projektového vyučovania
- ↳ ako súčasť hry, súťaží, kvízu, zberu, ekohry, projektu,
- ↳ formou exkurzie, besedy

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
1.	Les - význam lesa, funkcia lesného ekosystému, vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa.	PNSV
2.	Voda - význam vody a kolobeh vody.	
3.	Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi - odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu.	
4.	Ochrana prírody a kultúrnych pamiatok - význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok.	
5.	Význam prírodných zdrojov pre človeka - využívanie prírodných zdrojov pre prospech človeka.	
6.	Naše mesto, obec - príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana.	
7.	Lokálne a globálne ekologické problémy - príklad problému, jeho príčina a možnosti a spôsoby riešenia.	

Mediálna výchova (MEV)

Úvod

Mediálna výchova je jedným z najvýznamnejších trendov súčasnosti a jej význam v spoločnosti rastie priamoúmerne s neustálym vývojom médií a komunikačných technológií. Jej hlavným cieľom je zvyšovanie úrovne mediálnej gramotnosti, podpora zodpovedného využívania médií a nových komunikačných technológií, rozvíjanie kritických postojov vo vzťahu k mediálnym obsahom s dôrazom na morálne kontexty a humanizmus.

Cieľ

Cieľom je rozvinúť:

- ✦ schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- ✦ spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú), - schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií.
- ✦ schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Metódy a formy realizácie

Uplatňuje sa priamo v cieľoch klasickej vyučovacej hodiny

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
1.	Zaobchádzanie s rôznymi druhmi médií a ich produktmi.	PV
2.	Využívanie médií a ich produktov.	
3.	Môj názor na médiá.	PNS
4.	Čo nám dávajú médiá.	
5.	Negatíva v médiách.	

Multikultúrna výchova (MUV)

Úvod

Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa v súčasnosti prehľbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehľboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Cieľ

Cieľom je rozvíjať/viesť/podnecovať:

- ✦ sebareflexiu, ktorá povedie k uvedomeniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity,
- ✦ žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- ✦ tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr.
- ✦ schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou.
- ✦ schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a odlišný životný štýl,
- ✦ tvorivosť v každodennej interakcii s druhými ľuďmi.
- ✦ tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity
- ✦ motiváciu žiakov k argumentácii vo vzťahu k svojim postojom,
- ✦ poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu prísť do styku,

Konečným cieľom je rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerancie a vzájomnej úcty.

Metódy a formy realizácie: Pre multikultúrnú výchovu sú vhodné hlavne zážitkové, skúsenostné metódy vyučovania, aby škola prehľbovala skúsenosti s kultúrnou rôznorodosťou. V primárnom vzdelávaní rozvíja multikultúrna výchova všeobecnú otvorenosť detí voči odlišnému vnímaniu sveta. Kladie aj základy pre budúce samostatné kritické myslenie žiakov.

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
1.	Uvedomenie si vlastných koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kult. Identity.	PNS
2.	Pochopenie a rešpektovanie faktu kultúrnej rozmanitosti	
3.	Rozvoj tolerantných postojov k nositeľom iných kultúr a riešenie konfliktov pokojnou cestou.	
4.	Podnecovanie tvorivosti v každodennej interakcii s druhými ľuďmi.	
5.	Rozvoj schopnosti pochopiť odlišnú kultúru a odlišný životný štýl.	
6.	Rozvoj tolerantných postojov k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity.	
7.	Poznávanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu prísť do styku.	
8.	Rozvoj schopnosti komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerancie a vzájomnej úcty.	

Ochrana života a zdravia (OŽZ)

Úvod

Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľ

Cieľom je pripraviť/formovať/rozvinúť/osvojiť si/zvládnuť/poskytnúť:

- ✚ každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza,
- ✚ vzťah detí k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí,
- ✚ žiakom potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti,
- ✚ vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- ✚ morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia,
- ✚ predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách,
- ✚ situácie vzniknuté vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami,
- ✚ nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Metódy a formy realizácie:

Uskutočňuje sa prostredníctvom:

- ↳ učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu,
- ↳ didaktických hier (1x v školskom roku),
- ↳ účelových cvičení (2x v školskom roku),
- ↳ pri pobyte a pohybe v prírode.

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
1.	Riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana	PNSV
2.	Vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc	
3.	Vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode	
4.	Viesť deti k ochrane svojho zdravia a zdravia iných	
5.	Zručnosti v sebaochrane	
6.	Rozvoj morálnych vlastností, vlastenectva a národného cítenia	
7.	Vedieť riešiť situáciu pri dopravnej nehode, prírodné katastrofy	
8.	Zvládnuť vplyv terorizmu	

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Úvod

Osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí žiakov v triede.

Podporuje u žiakov osobnostnú integritu, duševnú pohodu a rozvíja priateľské medziľudské vzťahy v triednom kolektíve.

Cieľ

Cieľom je poznať/rozvíjať/naučiť/pomáhať/pestovať/podporovať:

- ↳ vlastnú osobnosť žiaka (vlastnosti, postoje, hodnoty, temperament..),
- ↳ u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie,
- ↳ žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných,
- ↳ pomáhať žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu,
- ↳ kvalitné medziľudské vzťahy,
- ↳ sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu,
- ↳ svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok),
- ↳ rozvíjanie komunikačných a argumentačných zručností, schopnosť viesť dialóg,
- ↳ sebaovládanie a zodpovednosť za svoje konanie,
- ↳ rešpekt a úctu k iným ľuďom,
- ↳ prijatie iných, empatia.

Metódy a formy realizácie:

Uskutočňujú sa v priestore školy:

- ↳ priamo vo vyučovacom procese (na klasickej vyučovacej hodine) v jednotlivých (doporučených) predmetoch pri súvisiacej vzdelávacej téme,
- ↳ témy realizujeme praktický, prostredníctvom modelových situácií,
- ↳ pomocou diskusií, hier, a iných interaktívnych metód,
- ↳ dôležitá je forma jednotlivých kurzov.

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
1.	Poznať sám seba. Sebareflexia žiaka (vlastnosti, postoje, hodnoty, temperament..).	PNS
2.	Sebapoznanie, sebaúcta, sebadôvera žiaka a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľovanie.	
3.	Uplatňovanie práva žiakov , ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných.	
4.	Podporovať svojim obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).	
5.	Rozvíjanie komunikačných a argumentačných zručností, schopnosť viesť dialóg.	
6.	Rešpekt a úcta k iným ľuďom, prijatie iných, empatia.	
7.	Asertivita a asertívne správanie (odolávanie manipulácii).	

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (TPPZ)

Úvod

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt.

Cieľ

Cieľom je naučiť sa/vedieť/prezentovať/rozvíjať/využívať:

- ↳ prostredníctvom vlastnej organizácie práce riadiť seba a tím,
- ↳ vypracovať harmonogram svojej práce - vytvorenie plánu prezentácie, plánovanie a realizácia základného výskumu, schopnosť určiť svoje silné stránky a ich využívanie pri vhodnom výbere témy, aplikovanie vhodnej formálnej štruktúry na prezentáciu výsledkov svojho výskumu,
- ↳ schopnosť získavať potrebné informácie a rôzne typy informácií, spracovať ich-zhromažďovať, triediť a selektovať,
- ↳ hľadať problémy, ktoré treba riešiť a správne ich pomenovať, popísať problém, podstatu javu, utvoriť hypotézu, overiť ju,
- ↳ prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií,
- ↳ schopnosť zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- ↳ schopnosť zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznať ich funkciu, formálnu úpravu a jej aplikovanie,
- ↳ nástroje IKT,
- ↳ kultivovane prezentovať svoje produkty, názory.

Metódy a formy realizácie:

Uskutočňuje sa:

- ↳ v objekte školy – v triedach, v učebni s IKT vybavením (počítače, dataprojektor, televízor) ,
- ↳ priamo vo vyučovacom procese vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- ↳ na hodinách informatickej výchovy a informatiky pre zdokonalenie počítačovej gramotnosti,
- ↳ v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy.

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
1.	Riadenie seba a tímu.	PNS
2.	Harmonogram práce - plán a realizácia výskumu, využitie svojich silných stránok pri výbere témy a aplikácia vhodnej formálnej štruktúry na prezentáciu výsledkov.	
3.	Získavanie a spracovávanie informácií.	
4.	Problém a jeho riešenie.	
5.	Prezentácia práce.	
6.	Nástroje IKT a ich využitie pre prezentovanie.	

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra (RVTLK)

Úvod

Vytvára predpoklady u žiakov na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse k tradičnému ľudovému umeniu a uchovávaniu kultúrneho dedičstva našich predkov.

Cieľ

Cieľom je vytvárať/poznávať/využívať/objavovať/spoznávať/tvoriť/skúmať:

- ↳ vytvárať predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov,
- ↳ históriu a kultúru vlastnej obce, mesta,
- ↳ funkčne využívať historické regionálne ukážky – môj rodný kraj, škola a jej okolie, obec, história, povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti,
- ↳ objavovať Slovensko – spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska,
- ↳ cestovať po Slovensku – oboznámiť sa s časťami Slovenska formou výletu,
- ↳ spoznávať zvyky a tradície,
- ↳ pripomínať si našich predkov, rodostrom rodiny, tradičné jedlá, stretnutie s pamätníkmi,
- ↳ vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska,
- ↳ spoznávať tradičné ľudové remeslá, ľudovoumelecké výrobky regiónu, tradičné jedlá,
- ↳ spoznávať stavitel'ské pamiatky v regióne, obci,
- ↳ tvoriť zbierky ľudovej hudobnej kultúry, jej prezentácia,
- ↳ skúmať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií.

Metódy a formy realizácie

Uskutočňuje sa :

- ↳ priamo vo vyučovacom procese v jednotlivých predmetoch pri súvisiacej vzdelávacej téme,
- ↳ formou blokového, projektového vyučovania,
- ↳ v záujmových útvaroch, voľnočasových aktivitách,
- ↳ ako súčasť exkurzií, výletov, besiedok.

Číslo témy	Téma (obsah, cieľ)	Určené pre
Môj rodný kraj		
1.	Moja rodina, obec, mesto, v ktorom žijem	
2.	Škola, okolie školy	
3.	Kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta, regionálne múzeá, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny	
4.	Prírodné krásy regiónu, náučné chodníky v regióne, chránené rastliny a živočíchy na území regiónu	
5.	Tradičné regionálne zvyky , obyčaje, tradičné produkty a zamestnania v regióne	
6.	Významné osobnosti regiónu, rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta	
7.	Miestne a regionálne jazyky	
Objavujeme Slovensko		
8.	Spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií	PNS
9.	Spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku	
10.	Výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska	
11.	Chránené územia na Slovensku, flóra a fauna	PNSV
12.	Ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, ľudovomelecké remeslá z regiónov Slovenska	
13.	Geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty, jaskyne a i.	
14.	Významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska	
Tradičná ľudová kultúra		
15.	Tradičná hmotná kultúra – stavitel'stvo, remeslá, odev, výtvarné umenie	PNSV
16.	Tradičná nehmotná kultúra – ľudová slovesnosť, interpretačné umenie, zvyky, rituály, tradície spojené s náboženskými sviatkami, zvyky a obyčaje spojené s prírodou , folklórne tradície	